

Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla

---

Till finansutskottet

Kammaren har i enlighet med 10 kap. 4 § riksdagsordningen hänvisat dels Europeiska kommissionens arbetsdokument Samråd om framtidsstrategin EU 2020, KOM(2009) 647 slutlig, dels kommissionens meddelande Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM (2010) 2020 slutlig, till finansutskottet för granskning.

Finansutskottet har berett civilutskottet, socialförsäkringsutskottet, utbildningsutskottet, trafikutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över kommissionens arbetsdokument och meddelande.

Civilutskottet har beslutat att yttra sig över meddelandet i de delar som berör utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar.

Utskottets överväganden

Inledning

År 2010 löper EU:s nuvarande strategi för tillväxt och sysselsättning, den s.k. Lissabonstrategin, ut. En ny strategi ska antas våren 2010 under det spanska ordförandeskapet. Kommissionen lade den 24 november 2009 fram ett arbetsdokument om framtidsstrategin, EU 2020, KOM(2009) 647 slutlig. I arbetsdokumentet ansåg kommissionen bl.a. att vägen ut ur krisen också bör bli vägen in i en ny hållbar marknadsekonomi präglad av socialt ansvar – en intelligentare, mer miljövänlig ekonomi där välförhållandet bygger på innovation och effektivare resursanvändning, och där kunskap är den viktigaste insatsvaran. Dokumentet om EU 2020-strategin har varit föremål för offentligt samråd. Regeringen svarade den 15 januari 2010 på dokumentet.

Kommissionen presenterade den 3 mars 2010 ett meddelande om en ny strategi, Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020 slutlig.

Kommissionen föreslår att Europeiska rådet i mars 2010 antar huvudlinjerna för strategin och EU:s överordnade mål, och i juni 2010 godkänner det detaljerade innehållet i strategin, däribland de integrerade riktlinjerna och de nationella målen.

Kommissionens meddelande

I meddelandet menar kommissionen att EU behöver en strategi som hjälper unionens medlemmar att komma stärkta ur krisen och omvandla EU till en smart och hållbar ekonomi för alla, med hög sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning. Europa 2020-strategin innehåller en vision för EU:s sociala marknadsekonomi under 2000-talet.

I meddelandet föreslår kommissionen att följande tre prioriteringar bör utgöra kärnan i Europa 2020.

1. Smart tillväxt – utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
2. Hållbar tillväxt – främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
3. Tillväxt för alla – stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Kommissionen föreslår vidare fem överordnade EU-mål som ska vägleda insatserna och styra framstegen:

- 75 % av befolkningen i åldrarna 20–64 år ska ha ett arbete.
- 3 % av EU:s BNP ska investeras i forskning och utveckling (FoU).
- Energi- och klimatmålen ”20/20/20” ska nås (inbegripet en utsläppsminskning på 30 % på vissa villkor).

- Den andel ungdomar som slutar skolan i förtid ska vara under 10 %, och minst 40 % av den yngre generationen ska ha avslutad högre utbildning.
- Antalet personer som hotas av fattigdom ska minska med 20 miljoner.

För att se till att varje medlemsstat anpassar Europa 2020-strategin efter sin egen situation föreslår kommissionen att dessa EU-mål omvandlas till nationella mål och strategier.

Målen avspeglar de tre prioriteringarna (smart tillväxt, hållbar tillväxt och tillväxt för alla), men de är inte uttömmande. Kommissionen betonar att en lång rad åtgärder kommer att krävas på medlemsstats- och EU-nivå samt på internationell nivå för att understödja dem. Kommissionen föreslår därför även sju huvudinitiativ som ska påskynda framstegen inom varje prioriterat område:

- ”Innovationsunionen” ska förbättra de grundläggande villkoren och tillgången till finansiering för forskning och innovation så att innovativa idéer kan omvandlas till produkter och tjänster som skapar tillväxt och arbetstillfällen.
- ”Unga på väg” ska stärka utbildningssystemens resultat och underlätta ungdomarnas inträde på arbetsmarknaden.
- ”En digital agenda för Europa” ska påskynda utbyggnaden av höghastighetsinternet och utnyttja fördelarna med en digital inre marknad för hushåll och företag.
- ”Ett resurseffektivt Europa” ska bidra till att koppla isär ekonomisk tillväxt och resursanvändning, stödja omställningen till en koldioxidsnål ekonomi, öka användningen av förnybara energikällor, modernisera transportsektorn och främja energieffektivitet.
- ”Industripolitik för en globaliserad tid” ska förbättra företagsklimatet, särskilt för små och medelstora företag, och stödja utvecklingen av en stark och hållbar industribas med internationell konkurrenskraft.
- ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen” ska modernisera arbetsmarknaderna och ge människor ökad egenmakt genom kompetensutveckling under hela livet i syfte att öka deltagandet på arbetsmarknaden och bättre anpassa tillgången och efterfrågan på arbetsmarknaden, inbegripet genom arbetskraftens rörlighet.
- ”Europeisk plattform mot fattigdom” ska garantera social och territoriell sammanhållning så att tillväxtens och sysselsättningens fördelar kommer många till del och så att människor som drabbats av fattigdom och social utestängning kan leva ett värdigt liv och aktivt delta i samhället.

När det gäller prioriteringsområdet hållbar tillväxt menar kommissionen att åtgärder måste vidtas både på EU-nivå och på nationell nivå för att stödja övergången till en resurseffektiv och koldioxidsnål ekonomi. Kommissionen anser att medlemsstaterna på nationell nivå bl.a. måste använda regleringar, inrätta resultatnormer och marknadsbaserade instrument som

t.ex. skatter, subventioner och upphandling för att minska energi- och resursanvändningen och använda strukturfonder för att investera i energieffektivitet i offentliga byggnader och effektivare återvinning.

Enligt kommissionen bör all EU-politik, alla instrument och rättsakter och finansieringsinstrument mobiliseras så att strategins mål kan uppnås. Kommissionen planerar att stärka viktiga politikområden och instrument, t.ex. den inre marknaden, budgeten och EU:s externa ekonomiska agenda, för att koncentrera sig på att uppnå målen för Europa 2020. Konkreta förslag som fullt ut bidrar till strategin är en integrerad del av Europa 2020.

Trots lagstiftningen om den inre marknaden möter företag och allmänhet i det dagliga livet, anför kommissionen, fortfarande hinder för gränsöverskridande verksamhet. Det står också klart att nätverken ännu inte är tillräckligt sammankopplade och att bestämmelserna för den inre marknaden inte efterlevs lika mycket överallt. För att den inre marknaden ska bidra till målen för Europa 2020 behövs, anför kommissionen vidare, väl fungerande och väl sammankopplade marknader där konkurrens och konsumenternas tillträde till marknaderna stimulerar tillväxt och innovationer.

För att åtgärda flaskhalsproblemen på den inre marknaden kommer kommissionen att föreslå bl.a. följande åtgärder.

- Anpassa EU-lagstiftningen och nationell lagstiftning till den digitala eran för att främja rörligheten för innehåll och förtroendet från både konsumenter och företag. Detta kräver en uppdatering av bestämmelserna om betalningsskyldighet, garanti, leverans och tvistlösning.
- Göra det lättare och billigare för företag och konsumenter att ingå avtal med parter i andra EU-stater, framför allt genom att erbjuda harmoniserade lösningar för konsumentavtal, en EU-modell för avtalsklausuler och genom att komma närmare en fakultativ europeisk avtalsrätt.
- Göra det lättare och billigare för företag och konsumenter att säkerställa att avtal efterlevs och att få domstolsavgöranden och domstolshandlingar erkända i andra EU-stater.
- Minska den administrativa bördan och förbättra företagsklimatet, särskilt för små och medelstora företag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av att den nya strategin för tillväxt och sysselsättning blir en central del av EU:s politik för att ta sig ur krisen och styra mot en långsiktigt hållbar utveckling. Utskottet välkomnar därför att den föreslagna Europa 2020-strategin lägger särskilt fokus på smart, hållbar tillväxt för alla.

I meddelandet anför kommissionen att en hållbar tillväxt förutsätter att resurseffektiviteten ökar. Bostadssektorn svarar för ca 40 % av Sveriges totala energianvändning. Energieffektivisering inom denna sektor har därför blivit allt viktigare.

På nationell nivå har arbetet med energieffektivisering i bebyggelsen under senare år intensifierats i flera avseenden. Inom ramen för miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö fastställde riksdagen våren 2006 ett mål för energianvändningen i bostäder och lokaler. Enligt målet bör den totala energianvändningen per uppvärmd areaenhet i bostäder och lokaler i förhållande till användningen 1995 ha minskat med 20 % till 2020 och med 50 % till 2050. Därutöver kan nämnas att inom nyproduktionen har nya byggnadstekniska lösningar medfört att olika typer av lågenergihus blivit allt vanligare. Kraven på energieffektivitet har också skärpts i byggreglerna. Inom EU har arbetet med en omarbetning av direktivet om byggnaders energiprestanda nyligen slutförts. Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att alla nya byggnader ska vara lågenergibyggnader från 2020. Nya byggnader som ägs och nyttjas av offentliga myndigheter ska vara lågenergibyggnader från 2018.

Enligt utskottets mening är en fokusering på byggnaders energieffektivitet en nödvändig del i det övergripande klimatarbetet. Som redovisats ovan pågår redan ett arbete med energieffektivisering i bebyggelsen såväl nationellt som internationellt. En stor utmaning framöver ligger dock i att öka resurseeffektiviteten. Mot denna bakgrund är utskottet positivt till initiativ inom detta område.

Vad gäller frågan om åtgärder för att stärka den inre marknaden instämmer utskottet med kommissionen angående betydelsen av att invånarna i EU ges förutsättningar att delta fullt ut i den inre marknaden. Det är viktigt att den framtida strategin inbegriper åtgärder för att med hjälp av en aktiv konsumentpolitik öka konsumenternas förtroende när det gäller att utnyttja de möjligheter som den inre marknaden erbjuder. Utskottet ser vidare positivt på att kommissionen avser att föreslå åtgärder för att göra det lättare och billigare för företag och konsumenter att ingå avtal med parter i andra EU-stater. Utskottet vill i denna del särskilt peka på det arbete som pågår inom EU med att ta fram ett direktiv om konsumenträttigheter. För att få fart på den inre marknaden igen krävs också att de små och medelstora företagens tillträde till den inre marknaden förbättras, t.ex. genom en förenkling av bolagsrätten.

Därutöver är det glädjande att kommissionen avser att föreslå åtgärder för att göra det lättare och billigare för företag och konsumenter att säkerställa att avtal efterlevs och att få domstolsavgöranden och domstolshandlingar erkända i andra EU-stater. Utskottet vill här hänvisa till sina uttalanden i sitt yttrande till justitieutskottet över kommissionens meddelande Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i allmänhetens tjänst, KOM(2009) 262 slutlig (Stockholmsprogrammet). Utskottet ansåg att målsättningen med arbetet rörande det rättsliga samarbetet bör vara att uppnå ett europeiskt rättsligt område där medlemsstaternas rättsordningar ska kunna fungera tillsammans på ett konsekvent och effektivt sätt, att principen om ömsesidigt erkännande är grundläggande för arbetet med att bygga upp ett europeiskt rättsligt område och att det är angeläget att ett arbete

med att utöka möjligheterna till erkännande och verkställighet av domar i andra medlemsländer sker med beaktande av att befintliga rättssäkerhetsgarantier bibehålls och att aktuella skyddsintressen tillgodoses (se yttrande 2008/09:CU3y).

Stockholm den 11 mars 2010

På civilutskottets vägnar

Inger René

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Eva Bengtson Skogsberg (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Gunnar Sandberg (s), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Kristina Zakrisson (s) och Fredrik Lundh Sammeli (s).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (v)

Egon Frid (v) anför:

Vad beträffar frågorna om den inre marknaden instämmer jag med majoriteten i att det är viktigt att den framtida strategin inbegriper åtgärder för att med hjälp av en aktiv konsumentpolitik öka konsumenternas förtroende när det gäller att handla över gränserna. Enligt min mening beaktas emellertid inte konsumentskyddsaspekterna i tillräcklig utsträckning i kommissionens förslag på åtgärder för att stärka den inre marknaden. Jag anser, i likhet med vad Vänsterpartiet tidigare angett vid utskottets överläggning med regeringen rörande direktivförslaget om konsumenträttigheter (prot. 2008/09:10 § 2), att strävan efter likformiga regler inom EU inte får gå ut över varje nations möjligheter att ha en konsumentskyddslagstiftning som är strängare till förmån för konsumenternas skydd och intressen. Likaså får inte behovet av regelförenklingar och principen om balans mellan parterna i ett avtalsförhållande gå ut över konsumentskyddet. Risken är annars att den inre marknaden inom EU stärks på konsumentens, kvalitetsens och den hållbara utvecklingens bekostnad.

Jag anser vidare att ett utökande av möjligheterna till erkännanden och verkställighet av andra länders domar inte får ske utan beaktande av att befintliga rättssäkerhetsgarantier bibehålls och att aktuella skyddsintressen tillgodoses. Domar som döms ut i vissa länder kan inte med automatik få verkställas i Sverige utan att svensk domstol får pröva om dessa domar är förenliga med svensk lag och svensk rättstradition (se Vänsterpartiets avvikande mening i civilutskottets yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet, 2008/09:CU3y).

2. Avvikande mening (mp)

Jan Lindholm (mp) anför:

Civilutskottet hänvisar i sitt yttrande till det nationella arbetet med energieffektivisering i bebyggelsen och till det mål för energianvändningen i bostäder och lokaler som riksdagen fastställde våren 2006. Jag vill erinra om att Miljöpartiet i detta sammanhang förde fram förslag om ett mer ambitiöst och långtgående mål för energieffektiviseringsarbetet (bet. 2005/06: BoU9 res. 2). Utvecklingen under de senaste fyra åren och en allmänt ökad insikt i klimatfrågorna visar att energimålen nu snarast måste skärpas såväl på nationell nivå som inom ramen för Europasamarbetet. Jag anser därför att även Europa 2020-strategin måste ha denna utgångspunkt.

Det är positivt att ett konsumentskydd på EU-nivå utvecklas, men i motsats till utskottsmajoriteten anser jag att ett regelverk på EU-nivå tills vidare bör vara ett regelverk med miniminivåer. Jag anser att varje enskilt land ska kunna gå före vad gäller skyddsnivå för konsumenterna.

Jag anser vidare att utskottets majoritet uttrycker en alltför generellt positiv inställning när det gäller möjligheten till erkännande och verkställighet av domar i andra medlemsländer. För en närmare utveckling av de risker jag ser med ett utökat samarbete i dessa frågor hänvisas till Miljöpartiets avvikande mening i civilutskottets yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet, (2008/09:CU3y).